

РЕШЕНИЕ

№ 4939

гр. София, 13.02.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XXV КАСАЦИОНЕН
СЪСТАВ**, в публично заседание на 31.01.2025 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Маруся Йорданова

**ЧЛЕНОВЕ: Маргарита Немска
Радина Карамфилова**

при участието на секретаря Евелина Пеева и при участието на прокурора Десислава Кайнакчиева, като разгледа дело номер **11748** по описа за **2024** година докладвано от съдия Маргарита Немска, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 208 и сл. от АПК, във вр. с чл. 63в от ЗАНН.

Образувано е по касационна жалба на К. К. З. ЕГН [ЕГН], М. Д. Н. ЕГН [ЕГН], К. Н. М. ЕГН [ЕГН], С. В. З. [ЕГН], М. В. З. ЕГН [ЕГН], Л. С. С. ЕГН [ЕГН], Й. С. С. Е., В. С. М. ЕГН [ЕГН], Венче Г. П. ЕГН [ЕГН], Н. Д. Н. ЕГН [ЕГН], С. Д. М. ЕГН [ЕГН], Ж. Г. Н. ЕГН [ЕГН], Л. Н. Д. Н. ЕГН [ЕГН], В. Н. Д., К. К. З. ЕГН [ЕГН], В. И. З. ЕГН [ЕГН], чрез пълномощника им адв. К., срещу Решение № 17316 от 27.09.2024 г., постановено по граж. дело № 18107/2024 г. по описа на Софийски районен съд, 25-ти състав, с което е оставена без уважение жалбата им срещу Решение № И917 от 02.08.2000 г. на Поземлена комисия, Община „П.“, в частта, с която е отказано възстановяването на правото на собственост на наследниците на Г. Н. Ч. в съществуващи /възстановими/ стари реални граници на нива от 2 дка втора категория, находяща се в държавен горски фонд на Горни П. в местността „К. поток“ с пореден № 2 в заявлението; нива от 1 дка втора категория, находяща се в държавен горски фонд на Горни П. в местността „А. чукар“ с пореден № 3 в заявлението; нива от 2 дка втора категория, находяща се в държавен горски фонд на Горни П. в местността „П. поляна“ с пореден № 4 в заявлението; нива от 3,7 дка първа категория, находяща се в държавен горски фонд на Горни П. в местността „Мерите“ с пореден № 5 в заявлението и нива от 2 дка втора категория, находяща се в държавен горски фонд на

Горни П. в местността „Б. вода“ с пореден № 6 в заявлението.

Касаторите изразява несъгласие с изводите на районния съд, като излага мотиви за неправилност. Считат, че решението на поземлената комисия е нищожно, т.к. не е подписано от всички на ПК. Излагат още доводи, че РПК е незаконосъобразно, т.к. не съдържа мотиви. Моли за отмяна на решението на СРС, съответно и на РПК.

В съдебно заседание, редовно призовани, касаторите не се явяват, не се представляват.

Ответникът, Общинска служба по земеделие „Източна“, чрез пълномощника си адв. П., в писмен отговор излага становище за правилност и обосноваост на оспорения съдебен акт. Излага доводи за неоснователност на касационната жалба, поради което моли същата да бъде отхвърлена и да бъде потвърден оспорения съдебен акт. Претендира разноски.

Редовно призован за съдебно заседание, ответникът се представлява от адв. Й., който оспорва касационната жалба, като моли същата да бъде отхвърлена като неоснователна, съответно да бъде потвърден оспорения съдебен акт. Не претендира разноски.

Представителят на Софийска градска прокуратура моли да бъде потвърдено оспореното решение на СРС.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - С. град, XXV-и касационен състав, като прецени събраните по делото доказателства и наведените касационни основания, прилагайки нормата на чл. 218 АПК, намира следното от фактическа страна:

С оспореното пред касационната инстанция Решение № 17316 от 27.09.2024 г., постановено по гражд.дело № 18107/2024 г. по описа на Софийски районен съд, 25-ти състав, е оставена без уважение жалбата на наследниците на Г. Н. Ч. срещу Решение № И917 от 02.08.2000 г. на Поземлена комисия, Община „П.“, в частта, с която е отказано възстановяването на правото на собственост на наследниците на Г. Н. Ч. в съществуващи /възстановими/ стари реални граници на нива от 2 дка втора категория, находяща се в държавен горски фонд на Горни П. в местността „К. поток“ с пореден № 2 в заявлението; нива от 1 дка втора категория, находяща се в държавен горски фонд на Горни П. в местността „А. чукар“ с пореден № 3 в заявлението; нива от 2 дка втора категория, находяща се в държавен горски фонд на Горни П. в местността „П. поляна“ с пореден № 4 в заявлението; нива от 3,7 дка първа категория, находяща се в държавен горски фонд на Горни П. в местността „Мерите“ с пореден № 5 в заявлението и нива от 2 дка втора категория, находяща се в държавен горски фонд на Горни П. в местността „Б. вода“ с пореден № 6 в заявлението.

Съдебното производство е повторно след като с Решение № 1820 от 20.03.2024 г. постановено по адм. дело № 22/2024 г по описа на АССГ., XVII –ти касационен състав е дал задължителни указания.

За да постанови обжалвания съдебен акт, решаващият състав на СРС е установил от фактическа страна, че със заявление от 20.05.1992 г. Венче Г. П., в качеството ѝ на наследник на Г. Н. Ч. е поискала от поземлената комисия да възстанови собствеността върху земеделски земи в землището на Горни П., общ. П., обл. Софийска, а именно ниви от 12,7 дка.

От представените по административната преписка, както и от приетото в съдебното производство удостоверение за наследници на Г. Н. Ч. съдът е установява, че същият е починал на 07.08.1970г., като заявителката Венче Г. П. е негова дъщеря. Заедно със заявлението по административната преписка е представена опис- декларация от

29.11.1950 г. за семейно положение и имотно състояние на преселника Г. Н. Ч., жител на [населено място], общ. Горнопасарелска, околия С., подлежащ на преселване. Декларирани са следните непокрити имоти:

1. нива в местността „В. Присое“ с площ от 2 дка. II категория, за която е посочено, че влиза в горския периметър и не се залива;
2. нива в местността „Кот. Поток“ с площ от 2 дка. II категория, за която е посочено, че влиза в горския периметър и не се залива;
3. нива в местността „Ан. Чукар“ с площ от 1 дка. II категория, за която е посочено, че влиза в горския периметър и не се залива;
4. нива в местността „П. П.“ с площ от 2 дка. II категория, за която е посочено, че влиза в горския периметър и не се залива;
5. нива в местността „Мерите“ с площ от 3,7 дка., I категория, за която е посочено, че не влиза в горския периметър и се залива;
6. нива в местността „Бл. Вода“ с площ от 2 дка. II категория, за която е посочено, че влиза в горския периметър и не се залива.

Съдът е установил на следващо място от опис-декларацията, че на 17.11.1950 г. председателят на Горнопасарелския народен съвет е удостоверил, че семейното и имотното състояние на Г. Н. Ч. отговарят на данните, намиращи се в народния съвет, а общинската ТПС комисия е удостоверила, че размерите на земите са такива, каквито са посочени от декларатора.

По административната преписка е представен списък на жителите от [населено място], подлежащи на изселване поради строежа на язовир „П.“, членовете на домакинствата им и притежаваните дкр. ниви, ливади и зеленчукови градини, в който е

удостоверено името на Г. Н. Ч.. с 12,7 дка ниви. Списъкът е удостоверен от Централен държавен архив.

С Решение № И917 от 02.08.2000 г. на Поземлена комисия (ПК) при община „П.“ се установява, че след разглеждане на заявлението от 20.05.1992 г. и на основание чл. 18ж. ал. 1 ППЗСПЗЗ, комисията е възстановила правото на собственост на наследниците на Г. Н. Ч. в съществуващи /възстановими/ стари реални граници върху нива от 2 дка, втора категория, находяща се в държавен горски фонд на Горни П. в местността „Вуино присое“, пореден № 1 в заявлението, удостоверен с опис декларацията /поредните номера са съгласно съдържанието на опис-декларацията, тъй като в заявлението земите са заявени общо като ниви от 12,7 дка./.

Със същото решение ПК „П.“ е отказала да възстанови правото на собственост в съществуващи /възстановими/ стари реални граници върху:

1. Нива от 2 дка втора категория, находяща се в държавен горски фонд на Горни П. в местността „К. поток“ с пореден № 2 в заявлението, поради причината, че попада в ЛС - Искър.
2. Нива от 1 дка втора категория, находяща се в държавен горски фонд на Горни П. в местността „А. чукар“ с пореден № 3 в заявлението, поради причината, че попада в ЛС - Искър;
3. Нива от 2 дка втора категория, находяща се в държавен горски фонд на Горни П. в местността „П. поляна“ с пореден № 4 в заявлението, поради причината, че попада в ЛС - Искър;
4. Нива от 3,7 дка първа категория, находяща се в държавен горски фонд на Горни П. в местността „Мерите“ с пореден № 5 в заявлението, поради причината, че попада в

чашата на язовир „Искър“;

5. Нива от 2 дка втора категория, находяща се в държавен горски фонд на Горни П. в местността „Б. вода“ с пореден № 6 в заявлението, поради причината, че попада в ЛС – Искър.

На следващо място въззивния съд е установил, от писмо от 16.06.2021 г. на Столична община, район „П.“ се установява, че в архива на район „П.“ не се съхраняват документи, свързани с изселването на лицата от селищата, попадащи в територията на язовира. Посочено е, че е възможно да се съхраняват от [община].

От приетото в съдебното производство писмо от 07.07.2021г. на [община] се установява, че исканите документи относно изселването не се съхраняват в архива на общината и не могат да бъдат предоставени.

По делото пред въззивния съд е прието експертно заключение по съдебно-техническата експертиза, от което се установява, че след справка с лесоустройствените проекти на Държавно ловно стопанство „Искър“ се установява, че местностите „А. чукар“, „П. поляна“ и „Б. вода“ /показани на скици-приложения към заключението/ попадат в границите на ДЛС „Искър“. Относно местността „Мерите“ вещото лице е установило, че се намира в чашката на язовир Искър и е под вода. Това е установено чрез извадката от картен лист № 12, координатна система 1930, от която е видно, че местността е разположена югоизточно от [населено място] и е с надморска височина от 790 м., а котата на преливника на яз. „Искър“ е 817,5 м. надморска височина. В лесоустройствените проекти на ДЛС „Искър“, топографските карти и архивните кадастрални планове не е открита местност „Кот. Поток“ или „К. поток“. Т. наименование е установено в картата на възстановената собственост и в КККР съгласно приложение към експертното заключение. Вещото лице е уточнило, че видно от гореизложеното, имотите в местностите „А. чукар“, „П. поляна“ и „Б. вода“ са

разположени на територията на ДЛС „Искър“, представляваща публична държавна собственост, имотът в м. „Мерите“ е заят от водите на язовира, а за имота в м. „Кот. Поток“ или „К. поток“ няма данни за местонахождение. За отказаните с решението на ПК имоти не са налице данни за замяна или обезщетение със земя.

С оглед на установената фактическа обстановка, съдът е приел от правна страна следното:

Решение № И917 от 02.08.2000г. на ПК „П.“ е постановено от надлежен орган – поземлената комисия, на която законът е възложил произнасянето по реституционната преписка, като органът се е произнесъл в рамките на неговите правомощия, установени в чл. 14, ал. 1 ЗСПЗЗ и чл. 18ж, ал. 1 от ППЗСПЗЗ. Същото е постановено в изискуемата писмена форма и е подписано от председателя на ПК, секретаря и участвалите в приемането му членове.

По отношение на възражението на жалбоподателите за нищожност на решението, тъй като същото не било подписано от третия член на комисията Ц. Г. и поради тази причина било налице произнасяне на четен брой членове, съдът е приел същото за неоснователно, т. к. разпоредбата на чл. 60, ал. 4 ППЗСПЗЗ в приложимата ѝ към датата на постановяване на решението редакция /понастоящем отменена/ определя състава на поземлената комисия като колективен орган, не сочи начина, по който този орган приема решенията си. Приел е, че липсата на специална уредба в ЗСПЗЗ и ППЗСПЗЗ, препраща към приложение на общите правила на административното производство - чл. 15, ал. 2, т. 6 изр. 2 от отменения ЗАП, действал към момента на

постановяване на процесното решение. Когато административният орган е колективен, той приема решенията си с обикновено мнозинство от членовете си, а решението се подписва от председателя или секретаря, като в случая решението е подписано от двама членове, което е мнозинство от тримата членове, поради което отговаря на законовите изисквания за валидност.

На следващо място, съдът е приел, че правото на собственост върху земеделските земи се възстановява по реда на ЗСПЗЗ в стари /съществуващи или възстановими/реални граници в рамките на територията по чл. 18г, ал. 1, т. 2 и 3 ППЗСПЗЗ, отразена в картата за възстановяване на тези земи, а правото на собственост на земи, чиито граници не могат да се установят се възстановяват в нови реални граници – чрез план за земеразделяне в рамките на територията по чл. 18г, ал. 1, т. 4 ППЗСПЗЗ, като една от предпоставките, пораждащи правото на възстановяване на собствеността върху земеделските имоти в старите им граници, е те да могат да бъдат установени по реда на чл. 18а и чл. 18б от ППЗСПЗЗ.

В тази връзка съдът е направил извод, че тази предпоставка по отношение на нива от 2 дка, втора категория в землището на с. Горни П., местност „К. поток“ , посочен като № 2 от опис декларацията, т.к. местонахождението на бившия непокрит имот /нива/ към датата на неговото ликвидирание при извършеното преселване на наследодателя на ищеца не е установено по делото. Предвид липсата на възможност за възстановяване на имота в съществуващи или възстановими стари реални граници, съдът е приел АА в тази му част за правилно.

По отношение на останалите четири имота, за които е отказано възстановяване на собствеността в съществуващи или възстановими стари реални граници, съдът е приел, че са налице пречките за възстановяване, уредени в чл. 10б, ал. 1 и чл. 24, ал. 2 от ЗСПЗЗ, поради което е заключил, че решението на ПК и в тази му част, с която е отказано възстановяването в стари реални граници на заявените нива от 1 дка втора категория, находяща се в държавен горски фонд на Горни П. в местността „А. чукар“ с пореден № 3 в заявлението; нива от 2 дка втора категория, находяща се в държавен горски фонд на Горни П. в местността „П. поляна“ с пореден № 4 в заявлението; нива от 3,7 дка първа категория, находяща се в държавен горски фонд на Горни П. в местността „Мерите“ с пореден № 5 в заявлението и нива от 2 дка втора категория, находяща се в държавен горски фонд на Горни П. в местността „Б. вода“ с пореден № 6 в заявлението.

Съобразявайки така описаната и възприета фактическа обстановка, СРС е постановил обжалваното решение.

Пред настоящата инстанция не са ангажирани нови писмени доказателства.

При така установените факти, настоящия съдебен състав на АССГ, достигна до следните правни изводи:

Касационната жалба е допустима, като подадена срещу съдебно решение, подлежащо на касационен контрол, от надлежна страна и при спазване на преклузивния срок.

Съдът намира подадената жалба за НЕОСНОВАТЕЛНА, а решението на СРС за правилно, поради следните съображения.

Същото е постановено при пълно изясняване на всички обстоятелства по случая и разкриване на обективната истина и при правилно приложение на материалния закон.

В тази връзка доводите в касационната жалба са неоснователни.

При постановяването на решението, СРС е изпълнил дадените с влязло в сила

Решение № 1820 от 20.03.2024 г. постановено по адм. дело № 22/2024 г по описа на АССГ., XVII –ти касационен състав указания, като е обсъдил доказателствата по преписката и предпоставките по ЗСПЗЗ за възстановяване на собствеността, като е мотивирал решението си съобразно тях и е решил спора по същество, в съответствие с императивната норма на чл. 14, ал. 3 от ЗСПЗЗ.

На основание чл. 10 от ЗСПЗЗ "възстановяват се правата на собствениците или на техните наследници върху земеделските земи, които са притежавали преди образуването на трудовокооперативни земеделски стопанства или държавни земеделски стопанства независимо от това дали са били включени в тях или в други образувани въз основа на тях селскостопански организации". Съгласно чл. 10а, ал. 1 и ал. 2 от ЗСПЗЗ възстановяването на собствеността става в реалните граници там, където те съществуват или е възможно да бъдат установени с кадастрални планове на населени места или комасационни планове. Собствеността върху земите, чиито граници не съществуват, се възстановява в реални граници върху равностойни по количество земи в землището на съответното населено място или в съседно землище, а със съгласието на собствениците - и в друго землище след завършване на земеразделянето и уедряване на имотите в него. Следователно относимата нормативна уредба въвежда ред на възможностите за възстановяване на земеделски земи на предишните им собственици, като се отдава предпочитание на възстановяването им в стари (реални) граници и едва при невъзможност за това се пристъпва към обезщетяването им с равностойни по количество земи в землището на съответното населено място или в съседно землище. Редът, по който се развива производството, е разписан в Правилника за прилагане на ЗСПЗЗ (ППЗСПЗЗ) – в чл. 18а и следващите. Съгласно чл. 18а, ал. 1 от ППЗСПЗЗ съществуващи на терена стари реални граници на имоти са тези, които представляват топографски елементи като слокове, пътища, огради, трайни насаждения, брегови линии на водни течения и водни площи, оврази, дерета и други подобни, при условие, че не е променено местоположението им след включването на земите в ТКЗС или в ДЗС, а съгласно ал. 2 от същия възстановими на терена стари реални граници на имота са тези, които е възможно да бъдат установени чрез кадастрален план, комасационен план или частичен земеустройствен план преди образуването на ТКЗС и ДЗС. За установяването на границите могат да се използват и стари геодезически снимки, аерофотоснимки, дешифровъчни фотокопия, ортофотопланове и скици на имоти, издадени от техническите служби на общината.

Позовавайки се на заключението на СТЕ, СРС правилно е приел, че отказа да се възстанови правото на собственост за описаните подробно 5 имота е правилен, тъй като територията в която попадат е публична държавна собственост и не подлежи на земеделска реституция. Този извод е в съответствие с нормата на чл. 13, ал. 1, т. 1 от Закон за водите, съобразно която, публична държавна собственост са следните водностопански системи и съоръжения - комплексните и значимите язовири съгласно приложение № 1, в което под т. 19 е посочен яз. "Искър", включително водохранилищата им до най-високо водно ниво, прилежащите им съоръжения и събирателните им деривации; а според чл. 15 от ЗВ, публична държавна собственост са земите, заети от пояс I на санитарно-охранителните зони на водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване, публична държавна собственост, и на водовземните съоръжения за минерални води по чл. 14, т. 2.

На следващо място, държавното ловно стопанство попада в хипотезата на чл. 24, ал. 2, ал. 3 от ЗСПЗЗ, а именно, че правото на собственост на държавата върху земеделски

земи се запазва. В този случай собствениците на имоти се обезщетяват по реда на чл. 10б, ал. 1 – чл. 24, ал. 6 от ЗСПЗЗ. Съгласно нормата на чл. 10б от ЗСПЗЗ, не подлежат на възстановяване земеделски земи, намиращи се в строителните граници на населените места или извън тях, върху които има осъществени мероприятия по чл. 10б от ЗСПЗЗ, във вр. с § 1в от ДР на ППЗСПЗЗ или проведено мероприятие по чл. 24, ал. 2 ЗСПЗЗ, служещо за задоволяване на съответните важни държавни и обществени нужди. По отношение на територията на яз. "Искър" е реализирано мероприятие с построяването на язовира. Пречка за реституция е налице и при хипотезите, при които макар върху конкретния имот да няма изградени постройки и съоръжения, същият попада в очертаванията на терен, включващ и други имоти, зает от проведено единно комплексно мероприятие.

От изложеното следва, че наведените доводи от страна на касаторите са неоснователни.

В тази връзка, съобразно приетата СТЕ правилно районният съд е установил, че местностите „А. чукар“, „П. поляна“ и „Б. вода“ попадат в границите на ДЛС „Искър“ представляваща публична държавна собственост. Относно местността „Мерите“ вещото лице е установило, че се намира в чашката на язовир Искър и е под вода, а по отношение на имота в местност „Кот. Поток“/„К. поток“ по делото не са установени данни за местонахождение му.

В тази връзка съдът счита, че СРС е изпълнил указанията при отменителното решение и подробно е изследвал всичките относими факти. Допуснал е съдебно техническа експертиза, дал е възможност на страните да докажат къде се намират имотите им – и процесуалните средства за това са се изчерпали без да може да се установят посочените обстоятелства. Пред настоящата касационна инстанция не съществува възможност нито за изслушване на нова експертиза, нито за изслушване на нови свидетели.

Водим от изложеното при служебната проверка, не се установиха въведените от касатора пороци по чл. 218, ал. 2 от АПК на обжалвания съдебен акт. Процесното решение на СРС се явява обосновано и законосъобразно, а касационните възражения срещу него неоснователни.

При тези правни съображения, обжалваното решение на СРС, следва да бъде оставено в сила.

По гореизложените съображения и на основание чл. 222, ал. 1 АПК, Административен съд – София град, XXV касационен състав,

Р Е Ш И:

ОСТАВЯ В СИЛА Решение № 17316 от 27.09.2024 г., постановено по гражд.дело № 18107/2024 г. по описа на Софийски районен съд, 25-ти състав.

РЕШЕНИЕТО е окончателно и не подлежи на обжалване и протест.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: